

burde i ganske anden Grad end hidtil komme Arbejderbefolkningen tilgode. Det var altid Noget; men jeg veed ellers ikke, at der virkelig er gjort Noget i den Retning senere. Det synes overhovedet at være Frugten af Kommissionens Medfættelse, at enten kommer der ikke Noget ud af dem eller, naar der kommer Noget, som kunde synes ret frugtbringende, lægger Regjeringen det til Side. At der i den sidstnævnte Kommission kunde være Tale om nogen virksom Indgriben fra Statens Side, lod sig dog ikke vente, da man endnu levede i den frie Concurrences Drømme. Jeg maa paany tilføie, at jeg har ikke noget imod den frie Concurrence, kun at man sørger for dem, der ikke kunne konkurrere. — I ren praktisk Henseende er der nu imidlertid i de senere Aar fket Fremstrid herhjemme i Retning af Selvhjælp. I 1862 var der saaledes kun 135 Syge- og Begravelsekasser med et Medlemsantal af 12,000; nu er der 528 saadanne Kasser med et Medlemsantal af 57,000, men jeg skynder mig dog med at tilføie, at disse Kasser væsentlig bestaa ved Hjælp af et stort Antal Vresmedlemmer. Det kan nu maasse og maasse ikke være meget godt med disse Vresmedlemmer; men det er dog et Spørgsmaal, om ikke de øvrige Medlemmer derved faae Følelsen af, at Vresmedlemmerne ogsaa bør styre. Et Andet er, om de ikke tillige faae Følelsen af, at det til en vis Grad er en Almisse, de modtage; jeg tvivler om, at det altid kan undgaa, at de faae denne Følelse. Jeg tror derfor ikke, at Selvhjælp fremmes ved disse Vresmedlemmer, om det end i trange Tider kan have været noget til Nytte at have dem, for at holde de vedkommende Kasser oppe. Hvad det Statistiske angaar, skal jeg, hvor interessant det end kunde være at forbyde sig i, hvor stor Byrden af det foreliggende Lovforslag vil blive paa Landet og i Byerne, dog ikke komme ind derpaa. Dels nemlig gaa Tal let ærede Medlemmer af Glemme, om man end dog faar et Indtryk af Tallene, dels, og det er Hovedsagen, ere Oplysninger i saa Henseende givne i den ifjor afgivne Betænkning, som findes i Tilleg. B, Sp. 247 og følgende. Der faar man Oplysning om — og Rigtigheden deraf er ikke bleven grundig bestridt — at det Tilskud, hvorom der kan være Tale i selve Lovforslaget, er 1 Mill. Kroner for Statskassens Vedkommende og et lignende Beløb for de kommunale Kassers Vedkommende, hvilket dog paa ingen Maade turde være for stort et Offer at bringe, idet man rimeligvis derved vilde blive i Stand til at holde borte fra det offentlige Fattigvæsen et Antal Individuer, der ellers vilde koste det Offentlige i det Mindste dobbelt saa meget, som det hele Tilskud udgjør. Altsaa i det Statistiske skal jeg ikke forbyde mig, men henholde mig til den afgivne Betænkning. — Der er gjort mange Indvendinger mod Lovforslaget, og da jeg erkjender nogle af dem for berettigede, skal jeg omtale dem.

Man har saaledes sagt, at Lovforslaget ikke var i Overensstemmelse med Grundlovens § 84. Det mente den ærede Indenrigsminister ifjor; men han kom rigtignok saa uheldig affted, at de Medlemmer, som sagde, at han havde Ret ligeoverfor vort Lovforslag, mente, at han ved §§ 72 og 73 i sin egen Fattiglov ogsaa var kommen udenfor Grundloven, hvorfor disse Medlemmer da ogsaa vilde se sig nødsagede til at stemme mod disse Paragrafer. Jeg tror nu, at blot en Gennemlæsning af nævnte Grundlovsparagraf, især naar den ledsages af noget Kjendskab til Paragrafernes Tilbliven — at de Herrer bagved have et saadant Kjendskab, tvivler jeg naturligvis ikke om — vil vise, at der ikke er nogen saadan Strid tilstede med Grundloven. Jeg kan i alt Fald ikke komme til det Resultat, at det skulde stride mod Indholdet af Grundlovens § 84, naar det i denne hedder, at den, der ikke kan ernære sig o. s. v., skal have Ret til at faae Hjælp af det Offentlige mod at underkaste sig de vedkommende Loves Bestemmelser; thi her er der jo netop Tale om at give en Lov, som bestemmer de Betingelser, under hvilke Hjælpen skal ydes. Der er kun een Maade, hvorpaa jeg kan tænke mig, at man ved denne Lov kunde komme i afgjort Strid med Grundloven, nemlig hvis den sagde, at ingen offentlig Fattigunderstøttelse skal herefter have Indflydelse paa Nogens borgerlige eller politiske Retstillning. Sagde Loven dette, ja, saa vilde den komme i Strid med Grundlovens § 30, der siger, at det at nyde Hjælp af Fattigvæsenet skal have til Virkning, at Vedkommende berøves sin Valgret; men det er der her paa ingen Maade Tale om. Her er der kun Tale om, at man vil give dem Hjælp til Selvhjælp under de Betingelser, som Loven foreskriver. Jeg kan altsaa ikke skjænke denne Bemærkning nogen videre Opmærksomhed, og jeg tror, at den ifjor blev saa grundig tilbagediist fra vor Side, at jeg ikke nu behøver yderligere at imødegaa den. Endelig har man sagt, at de Betingelser for at kunne faae denne Hjælp, som omtales i § 4, vare aldeles nominelle, idet det vil blive muligt næsten for ethvert Mennekte, der har været Medlem af en Alderdomsforørgelsekasse eller af en Sygekasse i et Aar, at fordre den, og at som Følge deraf altfor Mange vilde falde Understøttelsekasserne til Byde. Dertil bemærkede jeg ifjor, og jeg skal gjentage det iaar, at derfor vil de Understøttedes Tal ikke blive større. Understøttelsen vil kun blive givet paa en anden Maade; men jeg skal villig indrømme, at der vistnok bør gjøres noget Mere, forat Betingelserne kunne blive noget mere virksomme. Jeg skal saaledes nævne, at jeg for mit Vedkommende ikke er utilbøielig til at gaa f. Ex til 3 Aar. Derved vil man dog have en nogenlunde god Garanti, thi jeg tror ikke, det kan bestrides, at Folk, som ere saa forudsæende, og som ere i Stand til at betale